

Pellavaöljymaali, ulkona

Pellavaöljymaali on erinomainen ulkopintojen maali, koska maali-kalvo hengittää: lautaan tullut kosteus ei jää maalin alle vangiksi.

Vanhan julkisivun maalaaminen on usein haasteellista tunnistamattomien muinaisten maalikerrosten takia. Perusohje on, että kun kaikki irtonainen vanha maali on poistettu, niin pellavaöljymaali pysyy kaikkien kiinni olevien maalien päällä. Maalarin on osattava arvioida, ovatko vanhat kerrokset hengittämättöminä vahingollisia ja pysyvätkö ne varmasti kiinni tulevaisuudessa-kin. Taloa ympäröivän pienilmaston takia seiniä voi käsitellä eri tavalla: varjon puolella riittää pesu ja yksi maalaus, kun auringon porottama eteläseinä voi vaatia puupuhtaaksi skrabamisen.

Pellavaöljymaali maalataan erittäin ohuina kerroksina. Ensimmäinen kerros on hieman kuultava, ja pinta on täysin peittävä vasta kolmannen kerroksen jälkeen. Liian paksu maalikerros rypistyy kuivessaan.

Koska vastamaalattu pellavaöljymaali ei ole hengittävää, on maalattavan puun oltava ehdottoman kuivaa. Ihanneolosuhteet ovat: ilmankosteus alle 80 %, puun kosteus alle 15 %, lämpötila yli 10° C. Suorassa auringonpaisteessa ei pidä maalata.

Mikäli käytät tärpättä, sen on oltava balsami- tai puutärpättä, ei mineraalitärpättä. Pese työvälineet pellavaöljysuovalla.

Rievut ja huokoiset pellavaöljyn kyllästämät materiaalit voivat syttyä itsestään palamaan voimakkaan kuivumis- eli hapettumisreaktion takia. Kuivata maalirievut ilmavasti tai laita ne kannelliiseen metalliastiaan.

Ikkunoita maalatessa pellavaöljymaalin voi maalata suoraan pellavaöljykitin päälle. Maalaa vuorokauden sisällä vastalevitetyt kitin päälle tai anna kitin kuivua kolme viikkoa. Puolikuivan kitin päälle maalattu maali voi irrota. Älä käytä ikkunoissa kuiviketta. Mitä hitaammin maali kuivuu, sitä parempi.

Kuva: Katja Rininen

Käsittlemätön pinta

Sahattu ja höylätty puu, pH-neutraali rappaus.

Korjausmaalaus: puupuhtaaksi vanhasta maalista skrabattu pinta.

Aiemmin pellavaöljy-maalilla maalattu pinta

Huoltomaalaus: maalipinta on vaurioitunut paikoin.

Aiemmin pellavaöljy-maalilla maalattu pinta

Pesumaalaus: vanha maalipinta on ehjä.

Kaikki irtoava maali skrabataan irti. Pohjamaalaus ja välimaalaukset kohdille, joissa puu tulee esiin. Koko seinän yli pintamaalaus.

Pinta pestään.

Pohjamaalaus

Vaihtoehto A

Sekoitus: 35 % maalia + 50 % keittämätöntä eli raakaa pellavaöljyä + 15 % balsamitärpättä. Anna kuivua vähintään 3–4 vuorokautta.

Vaihtoehto B

Sekoitus: 30 % maalia + 70 % keittämätöntä eli raakaa pellavaöljyä. Anna kuivua vähintään 2–3 vuorokautta.

Välimaalaukset

Maalaa ohentamattomalla maalilla. Anna kuivua vähintään 2–3 vuorokautta. Sahapinnalla ohenna maalia 10–20 % balsamitärpättillä.

Pintamaalaus

Valmiiksi maalaus tehdään ohentamattomalla maalilla. Kuivuminen kestää noin viikon.

Pinta on puolikiiltävä. Paremmalla kiillä ja helpomman tasoittumisen vuoksi voit lisätä maaliin 5–10 % keitettyä pellavaöljyä eli vernissaa, aurinko-oksidoitua pellavaöljyä tai pellavaöljylakkaa.

Domus Classica suosittelee
Ottozonin maaleja

Pellavaöljymaali, sisällä

Pellavaöljymaalia on valmistettu jo satojen vuosien ajan. Maali oli pitkään kallista ja sen käyttö yleistyi Suomessa vasta 1700-luvulla. Aluksi pellavaöljymaalia käytettiin ikkunoissa ja ovissa. 1800-luvulla maalia siveltiin jo vauraiden talojen julkisivuihin, ja koko kansa käytti sitä lattiasta kattoon 1900-luvun alkuun mennessä.

Maalin perusosat ovat pellavansiemenistä kylmäpuristettu öljy, joka kuumentamisen ansiosta muuttuu nopeasti kuivuvaksi vernissaksi. Vernissa on sama asia kuin keitetty pellavaöljy. Ainoa välttämätön maaliin lisättävä aine on pigmentti, valkoinen tai värillinen.

Pellavaöljymaali maalataan erittäin ohuina kerroksina. Ensimmäinen kerros on hieman kuultava, ja pinta on täysin peittävä vasta kolmannen kerroksen jälkeen. Liian paksu maalikerros rypistyy kuivuessaan.

Maalin kuivumista edistävät lämpö, valo ja hyvä ilmanvaihto. Maalissa on jo hieman kuiviketta, joten sitä ei tarvitse lisätä. Mitä hitaammin ja pidempään maali kuivuu, sitä kestävämpi siitä tulee.

Mikäli käytät tärpättä, sen on oltava balsami- tai puutärpättä, ei mineraalitärpättä. Tärpätti ei ole välttämätöntä.

Pese työvälineet pellavaöljysuovalla.

Rievut ja huokoiset pellavaöljyn kyllästämät materiaalit voivat syttyä itsestään palamaan voimakkaan kuivumis- eli hapettumisreaktion takia. Kuivata maalirievut ilmastavasti tai laita ne kannelliseen metallastiaan.

Käsitlemätön pinta

Sahattu ja höylätty puu, levyt, kartonki, pH-neutraali rappaus.

Aiemmin pellavaöljymaalilla maalattu pinta

Aiemmin muulla maalilla maalattu pinta

Käsittele oksat 1–2 kertaa shellakalla, joka estää pihkan tulemisen maalipinnan läpi.

Pese pinnat maalinpesuaineella ja tee kevyt hionta. Tarvittaessa skrabaa pois irtonainen maali ja tasoi ta pellavaöljykitillä.

Pohjamaalaus

Vaihtoehto A

Ohenna maali n. 15 % balsamitärpättä. Anna kuivua vähintään 2–3 vuorokautta.

Vaihtoehto B

Sekoita pohjamaali, jossa on 2/3 keitettyä pellavaöljyä eli vernissaa ja 1/3 maalia. Anna kuivua vähintään 3 vuorokautta.

Välihionta

Kevyt välihionta hiomapaperin karkeudella 240. Mahdollisten epätasaisuuksien sirottaminen tehdään pellavaöljykitillä, joka kuivuttuaan pohjamaalataan.

Välimaalau

Maalaa ohentamattomalla maalilla. Anna kuivua vähintään 3 vuorokautta. Jos vanha maalipinta on tasavärinen ja siisti, kaksi maalauskerrosta saattaa riittää.

Välihionta

Kevyt välihionta hiomapaperin karkeudella 240.

Pintamaalaus

Valmiiksi maalaus tehdään ohentamattomalla maalilla. Kuivuminen kestää noin viikon. Raskaat huonekalut lattialle vasta noin kolmen viikon jälkeen. Vastamaalattu pinta on kiiltävä, mutta se himmenee jo muutaman viikon aikana. Lattiaa maalatessa voi viimeiseen maalikerrokseen lisätä pellavaöljylakkaa, joka tekee pinnasta kestävästi kiiltävän ja kovan.

